

**МОҢҒОЛИЯ ҮКІМЕТІ МЕН
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҮКІМЕТІ АРАСЫНДА
ИНВЕСТИЦИЯЛАРДЫ ҢЫТАЛАНДЫРУ ЖӘНЕ ӨЗАРА ҚОРҒАУ
ТУРАЛЫ**

К Е Л І С І М

Моңғолия Үкіметі мен Қазақстан Республикасының Үкіметі төменде "Уағдаласушы Тараптар" деп аталады,

екі мемлекеттің арасында экономикалық ынтымақтастықты нығайтуға және кеңейтуге тілек білдіріп,

бір мемлекет инвесторларының күрделі қаржыларын екінші мемлекет аумағында жүзеге асыру үшін қолайлы жағдайлар жасауға ұмтыла отырып,

осы Келісімге сәйкес инвестицияларды ынталандыру және өзара қорғау екі мемлекеттің экономикасының дамуына көмегін тигізетінін тани отырып,

төмендегілер туралы келісті:

1 - бап

Анықтамалар

Осы Келісімнің мақсаттары үшін:

1. "Инвестиция" термині мүліктік құндылықтардың барлық түрлерін білдіреді және ішінара, бірақ өне бойы емес:

- салынған мүлікті, банктер мен басқа да қаржылық мекемелердің есеп шоттарындағы ипотеканы немесе өзге де қардар мен қаражатты ұстап қалу құқығын қоса алғанда, қозғалмалы және қозғалмайтын мүлікті, сондай-ақ олармен байланысты кез келген басқа да мүліктік құқықтарды;

-акцияларды салымдарды пайларды , облигацияларды және әрбір Уағдаласушы Тараптың заңдарына сәйкес тіркелген кәсіпорындарға, акционерлік қоғамдарға, шаруашылық серіктестіктеріне, бірлестіктерге және заң танитын өзге де заңды ұйымдарға қатысудың кез келген басқа да нысандарын;

- заемдарды, несиелерді, мақсатты банктік және қаржылық салымдарды, инвестицияны жүзеге асыруға байланысты өзге де

ақшалай талаптарды;

- авторлық құқықпен қорғалатын объектілерді, патенттерді, тауарлық белгілерді, қызмет көрсету белгілерін, фирмалық атауларды, өнеркәсіптік үлгілерді, сауда құпияларын және "ноу-хауды" қоса алғанда, санаткерлік пен өнеркәсіптік меншік объектілеріне деген құқықтарды;

- кірістерді қайталап инвестициялау мен негізгі борыштың төлемін және несиелік келісімдер бойынша проценттерді қамтиды.

2. "Инвестор" термині

а) қолданылып жүрген заңдарға сәйкес Уағдаласушы Тараптардың бірінің азаматы болып табылатын жеке тұлғаны

ә) Уағдаласушы Тараптардың бірінің қолданылып жүрген заңдарына сәйкес құрылған кез келген заңды ұйымды;

б) Уағдаласушы Тараптардың бірінің заңдарына сәйкес құрылмаған, бірақ осы Уағдаласушы Тараптың жеке тұлғалары немесе заңды ұйымдары тікелей немесе жанама түрде бақылайтын заңды ұйымды білдіреді.

3. Табыс термині:

Пайданы, дивиденттерді, кәсіпорынды басқарғаны, техникалық қызмет көрсеткені үшін сыйақыны және кез келген басқа да заңды кірістерді қоса алғанда, инвестицияларды жүзеге асыру нәтижесінде немесе олармен байланысты ақшалай яки заттай нысанда алынған қаражатты білдіреді.

4. Аумағында инвестиция жүзеге асырылған Уағдаласушы Тарап Мемлекетінің заңдарына және басқа да қалыптық құжаттарына сәйкес рұқсат етілген инвестиция нысанының өзгеруі, оның инвестиция ретіндегі сипатын өзгертпейді.

2-бап

Инвестицияларды ынталандыру және қорғау

1. Әрбір Уағдаласушы Тарап екінші Уағдаласушы Тараптың инвесторларының инвестицияларына жәрдемдесетін болады және өз заңдарына сәйкес мұндай инвестицияларға рұқсат беретін болады.

2. Әрбір Уағдаласушы Тарап екінші Уағдаласушы Тараптың жеке инвесторларының инвестициялары үшін әділетті және тең құқықты режимді қамтамасыз ететін болады және Тараптар осы ин-

- 3 -

вестицияларды басқаруға, пайдалануға немесе иемденуге жо-
сықсыздық немесе кемсітушілік шаралары арқылы қысым жасамайтын
болады.

3-бап

Инвестициялардың құқықтық режимі

1. Әрбір Уағдаласушы Тарап өз аумағында инвестицияға қатысты өзінің төл инвесторларының инвестицияларына немесе үшінші елдің инвесторларының инвестицияларына берілетін режимнен қолайлылығы кем емес режимді қамтамасыз етеді.

2. Аталған режим:

а) Уағдаласушы Тараптардың бірінің еркін сауданың кедендік немесе экономикалық одағына жекелеген елдер мен бірлесіп қатысуына байланысты, олардың инвесторларына беретін артықшылықтарына:

ә) Уағдаласушы Тараптардың бірінің қосарланған салықты болдырмау туралы келісімнің немесе салық мәселелері бойынша басқа да келісімдердің негізінде жекелеген елдердің инвесторларына беретін артықшылықтарына қолданылмайды.

4-бап

Экспроприация

Уағдаласушы Тараптардың бірінің инвесторларының инвестициялары реквизицияланбауға, национализацияланбауға, экспроприацияланбауға немесе реквизициялау, национализациялау, экспроприациялау сияқты (бұдан былай - экспроприация) салдары болатын өзге де шараларға, экспроприациялау қоғам мүддесі үшін жүзеге асырылатын жағдайларды есептемегенде, ұшыратылмауға тиіс және экспроприация:

- заң белгілеген тәртіпке сәйкес:

- кемсітушіліксіз:

- барабар өтемақыны кідіріссіз төлеу арқылы жүргізіледі.

Өтемақы, қайсысы бұрын болуына байланысты, экспроприацияны жүзеге асыру сәтінің тікелей алдындағы немесе болуға тиісті

экспроприациялау туралы белгілі болған уақыт алдындағы экспроприацияланатын инвестицияның нарықтық құнына тең болуы тиіс.

Өтемақыға қолданылып жүрген проценттік ставкаға сәйкес және аталған Келісімнің осы Бабының екінші бөлігінде көрсетілген күн мен өтемақы төленетін күн аралығындағы кезеңге есептелген проценттер қосылуға тиіс. Өтемақы инвестиция жүзеге асырылған валютада немесе инвестордың келісімімен кез келген басқа валютада төленеді. Өтемақы шетелге шектеусіз және орынсыз кідіріссіз аударылуға жатады.

5-бап

Зиянды өтеу

Уағдаласушы Тараптардың бірінің инвесторларына, олардың инвестицияларына екінші Уағдаласушы Тараптың аумағындағы соғыстың немесе басқа да қарулы қақтығыстардың, төтенше жағдайлардың немесе ұқсас жағдайлардың салдарынан зиян келтірілсе, жоғарыда аталған жағдайлар нәтижесінде олардың тартқан зиянының орнын толтыру, немесе басқа да өтемақылар төлеу кезінде, сол елдің өзінің инвесторларына немесе үшінші елдің инвесторларына қатысты қолданылатын режимнен қолайлылығы кем емес режим беріледі.

6-бап

Инвестицияларға байланысты төлемдерді аудару

Уағдаласушы Тараптың заңдары белгілеген рәсімге сәйкес инвестицияларға байланысты қаражаттың барлық аударымдары еркін және жөнсіз кідіріссіз жүзеге асырылатынына Уағдаласушы Тараптар кепілдік береді. Уағдаласушы Тараптардың заңдарында:

- _ еркін аударым құқығының өзін бұрмаламауды ескере отырып, мұндай аударымдарды рәсімдеу ережелері:
- _ салықтар, алымдар және аударылатын соманың ұсталынатын бөлігі:
- _ несие берушілердің заңды құқығын қорғау немесе сот талқылауы барысында қабылданған шешімдердің орындалуын қамта-

масыз ету көзделуі мүмкін.

Осы бапта көрсетілген іс жосығы әділетті және кемсітушіліксіз болуға тиісті.

Осы Келісімдегі аударымдарға:

- әуел баста инвестицияланатын капитал, сондай-ақ инвестицияны қолдау және кеңейту үшін пайдаланылатын қосымша шетелдік капитал:

_ пайда:

_ осы Келісімнің 4-Бабына сәйкес өтемақы:

_ инвестициялық дауларды шешу кезінде туындайтын төлемдер:

- несиелік келісімге сәйкес төлемдер, сондай-ақ санаткерлік және өнеркәсіптік меншік құқықтарына байланысты сыйақылар, басқару, техникалық және сервистік қызмет көрсету туралы келісім бойынша төлем төлеу:

- осы Келісімнің 5-Бабына сәйкес зиянның орнын толтыратын төлемдер:

- инвестицияларға байланысты қызметті жүзеге асыратын екінші Уағдаласушы Тараптың жеке тұлғаларының ұдайы емес негіздегі еңбегі үшін төленетін төлемнің бір бөлігі:

- инвестициялардың бір бөлігін немесе барлығын сатудан немесе таратудан түскен түсім енеді.

2. Аударымдар аударым жасалған күні қолданылатын еркін өтімді валюта бағамы бойынша орынсыз кідіртусіз жүзеге асырылатын болады.

"Орынсыз кідіртусіз" аударым деп аударымға байланысты формалды іс-әрекетті орындау үшін қалыпты жағдайда талап етілетін уақыт ішінде жүргізілген аударым есептеледі.

7-бап

Басқа ережелерді қолдану

Егер Уағдаласушы Тараптардың бірінің заңдарының ережелерінде немесе халықаралық құқық бойынша осы сәтте қолданыста жүрген немесе осы Келісімге қосымша Уағдаласушы Тараптардың арасында белгіленген міндеттемелерде екінші Уағдаласушы Тарап инвесторларының инвестицияларына осы Келісімде көзделгеннен анағұрлым қолайлы режим беретін не жалпы, не арнаулы ережелер болса, мұндай ережелер осы Келісімнен басым болады.

8-бап

Суброгация

1. Егер Уағдаласушы Тарап немесе қандай да болсын ол өкілеттік берген институт кепілдік немесе сақтандыру шеңберінде өз Мемлекетіндегі инвесторлардың кез келгеніне төлемдер жүргізетін болса, екінші Уағдаласушы Тарап алғашқы Уағдаласушы Тарапқа немесе оның институтына инвесторға тән кез келген құқықтар мен талаптарды беруге көнетінін мойындайтын болады. Инвестор құқығын алған Уағдаласушы Тарап немесе оның қандай да болсын институты инвестордың еркіндегі құқықтарды және осындай жолмен сақтандырылған инвестицияға байланысты инвестордың міндеттемелеріне қатысты ескертумен осындай құқықтарды тап сол көлемде талап етуге құқығы бар.

2. Осы Баптың 1-тармағында белгіленген суброгация жағдайында инвестор, егер оған Уағдаласушы Тарап немесе оның кез келген институты өкілеттік бермесе, талаптар қойып шыға алмайды.

9-бап

Уағдаласушы Тараптар арасындағы даулар

1. Уағдаласушы Тараптар арасында осы Келісімнің ережелерін түсіну және қолдануға қатысты даулар дипломатиялық арналар бойынша шешілетін болады.

2. Егер Уағдаласушы Тараптар дау туындаған күннен бастап 6 ай ішінде келісімге келе алмаса, кез келген Уағдаласушы Тараптардың бірінің талап етуі бойынша дау құрамында үш адамы бар төрелік сотқа берілетін болады. Әрбір Уағдаласушы Тарап бір бірден төреші тағайындайды, ал тағайындалған төрешілер Уағдаласушы екі Тараппен де дипломатиялық қарым-қатынасты қолдайтын және үшінші мемлекеттің азаматы болып табылатын төрағаны сайлайды.

3. Егер Уағдаласушы Тараптардың бірі төрешіні тағайындамаса және екінші Уағдаласушы Тараптың осындай тағайындауды екі

ай ішінде өткізу туралы шақыруына келіспесе, төрешіні соңғы Уағдаласушы Тараптың өтініші бойынша Гаага қаласындағы Халықаралық Соттың Президенті тағайындайды.

4. Егер екі төреші де төрағаны сайлауға қатысты келісімге келе алмаса, оларды тағайындаған күннен бастап екі ай ішінде кез келген Уағдаласушы Тараптың өтініші бойынша Халықаралық Соттың Президенті төрағаны тағайындайды.

5. Егер осы Келісімнің 3 және 4 тармақтарында көрсетілген жағдайларда Халықаралық соттың Президенті аталған міндетті орындай алмайтын болса, немесе ол Уағдаласушы Тараптардың бірінің азаматы болып табылса, онда мұндай тағайындауды Вице-президент жүргізеді, ал егер ол да тиісті міндетті орындай алмаса немесе Уағдаласушы Тараптардың бірінің азаматы болып табылса, онда Халықаралық соттың Уағдаласушы Тараптардың бірінің де азаматы болып табылмайтын мәртебесі бойынша келесі ең жоғарысы шақырылады.

6. Уағдаласушы Тараптар арасындағы басқа да келісімдерді бұзбастан төрелік сот іс жосығының өзіндік ережелерін белгілейді. Төрелік сот көпшілік дауыспен шешім қабылдайды.

7. Уағдаласушы Тараптардың әрқайсысы өзінің сот мүшесі жөніндегі сондай-ақ төрелік іс жосығындағы өзінің үлесіне сәйкес шығындарды көтеретін болады, төраға үшін жұмсалған шығындар мен қалған шығындар Уағдаласушы Тараптарға тең-тең бөлініп өтеледі. Алайда сот өзінің шешімінде Уағдаласушы Тараптардың біріне шығынның көбірек бөлігін белгілеуі мүмкін және мұндай шешім Уағдаласушы екі Тарапты да міндеттейтін болады.

8. Сот шешімі әрбір Уағдаласушы Тарап үшін түпкілікті және міндетті болып табылады.

10-бап

Уағдаласушы Тарап пен екінші Уағдаласушы Тараптың Мемлекетінің инвесторы арасындағы даулар

1. Уағдаласушы Тарап пен екінші Уағдаласушы Тараптың Мемлекетінің инвесторы арасындағы инвестиция жөніндегі дауды шешу мақсатымен, осы Келісімнің 9-Бабының ережелеріне нұқсан келтірілмей, мүдделі тараптар арасында келіссөздер

жүргізілетін болады.

2. Егер келіссөздер оларды бастау туралы жазбаша ұсыныс білдірілген күннен бастап алты ай ішінде ұйғарыммен аяқталмайтын болса, дауласушы тараптар мынадай іс-әрекет жасай алады:

а) егер дау осы Келісімнің 4,5,6-Баптары бойынша міндеттемелерге қатысты болса, ол, инвестордың өтініші бойынша, төрелік соттың шешіміне беріледі:

ә) осы Баптың 2-тармағының а) тармақшасында көрсетілген дау дауласушы екі тараптың келісімі бойынша төрелік соттың қарауына беріледі.

3. Төрелік сот әрбір жеке іс бойынша құрылатын болады. Дауға қатысушы тараптар, басқаша келіспесе, олардың әрқайсысы бір төреші тағайындайды. Тағайындалған төрешілер төраға сайлайды, ол үшінші мемлекеттің азаматы болуы тиіс.

Дауды төрелік соттың қарауына беру туралы талап алынған күннен бастап төрешілер екі айдың ішінде, ал төраға - содан кейінгі екі айдың ішінде тағайындалуға тиіс.

4. Егер осы Баптың 3-тармағында көрсетілген мерзім сақталмаса, дауласушы кез келген тарап, басқаша уағдаластықтар болмаса, қажетті тағайындаулар жасалуын өтініп, Париждегі халықаралық сауда палатасы жанындағы Төрелік соттың Төрағасына жүгіне алады. Егер Төраға аталған функцияны атқара алмайтын болса немесе Уағдаласушы Тараптың Мемлекетінің азаматы болса, осы Келісімнің 9-Бабының 5-тармағындағы ұқсас қаулы қолданылады.

5. Егер тараптар басқаша келіспесе, төрелік сот іс жүргізудің өзіндік ережелерін тағайындайды. Шешімдер түпкілікті әрі міндетті болып табылады. Уағдаласушы Тараптардың әрқайсысы төрелік шешімдердің танылуын және орындалуын қамтамасыз етеді.

6. Дауласушы әрбір тарап соттағы өз мүшесін ұстау жөніндегі және төрелік соттың іс қараудағы өз үлесіне тиесілі шығындарды көтереді; төраға ұстау жөніндегі және өзге шығындарды олар дауласушы тараптар ретінде тепе-тең бөліп көтереді. Алайда, сот өз шешімімен шығындарды төлеу бойынша тараптардың біріне баса салмақ салуы мүмкін, және де бұл шешім екі тарап үшін де міндетті болып табылады.

7. Дауласушы тарап болып табылатын Уағдаласушы Тарап аралық сот барысының немесе сот шешімін орындаудың кез келген са-

тысында инвестордың сақтандыру шарты нәтижесінде келтірілген зиянды бүтіндей немесе оның бір бөлігін қамтитын өтем алғанына сілтеме жасай алмайды.

8. Егер екі Уағдаласушы Тарап Мемлекеттер мен басқа мемлекеттердің азаматтары арасындағы инвестицияларға қатысты дауларды шешу туралы 1965 жылғы 18 наурыздағы Вашингтон Конвенциясының тараптары болатын болса, Инвестициялар бойынша дауларды шешудің Халықаралық орталығына төмендегідей тәртіппен:

осы Баптың 2-тармағының а) тармақшасында көрсетілген даулар инвестордың талабы бойынша, ал осы Баптың 2-тармағының ә) тармақшасында көрсетілген даулар Уағдаласушы Тараптардың екі жақты келісімі бойынша жіберілетін болады.

11-бап

Қорытынды ережелер

1. Уағдаласушы Тараптар Халықаралық келісімдердің күшіне енгізілуі жөнінде Уағдаласушы Тараптардың әрқайсысының ұлттық заңдарында көзделген құқықтық үрдістерді орындау туралы ноталар алмасады.

Соңғы нотаның алыну күні осы Келісімнің күшіне ену күні болып табылады.

2. Осы Келісім 10 (он) жылға жасалады және егер Уағдаласушы Тараптардың бірі осы осы Баптың 6-тармағына сәйкес оның қолданысын тоқтатқысы келетін ниеті туралы мәлімдемесе, келесі бесжылдық мерзімдерге өздігінен ұзартыла алады.

3. Осы Келісімнің ережелері 1991 жылғы 16-желтоқсанның бері жүзеге асырылған инвестицияларға да қолданылады.

4. Осы Келісімнің тоқтатылуына дейін жүзеге асырылған инвестициялар жөнінде аталған Келісімнің алдыңғы баптарындағы барлық ережелер оның тоқтатылу күнінен бастап 10 (он) жыл бойы күшінде қала беретін болады.

5. Тараптар арасында жазбаша келісім бойынша осы Келісімге түзетулер енгізілуі мүмкін. Егер әрбір Тарап мұндай түзету енгізілуіне кедергі келтіретін өзіне қатысты жәйіттерді реттегені туралы екінші Тарапқа хабарласа, кез келген түзету

күшіне енуі тиіс.

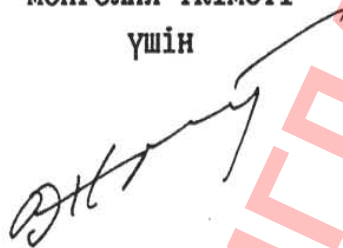
6. Уағдаласушы Тараптардың әрқайсысы алғашқы тоғыз жыл өтісімен немесе бұдан кейінгі кез келген уақытта қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін бір жыл бұрын екінші Тарапты хабардар етіп осы Келісімнің қолданылуын тоқтата алады.

Осыны куәландырып, біз, тиісті уәкілдік алған өкілдер аталған Келісімге қол қойдық.

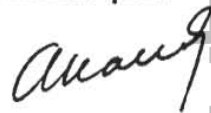
Алматы қаласында 1994 жылғы "2" желтоқсанда екі түпнұсқа дана болып монғол, қазақ, орыс тілдерінде жасалды, және де барлық текстердің күші бірдей.

Келісімнің ережелерін түсінуде алшақтық туа қалған жағдайда Уағдаласушы Тараптар Келісімнің орыс тіліндегі тексін басшылыққа алады.

Монғолия Үкіметі
үшін

Қазақстан Республикасының
Үкіметі үшін

ЦАХИМ АШМГЛАЛТЭР

ТАРАУДЫҒА АННЫ ТӨВ АРХИВ